

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. B. H. Coenen, W. L. Ghijsen, N. G. Kam,
J. L. A. Ledebor, S. H. Stoffel.Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de
vacantiën. De abonnementsprijs is /3,50, bij vooruit-
betaling /3,— per jaar.De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan
het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in
het eerstkomend nummer worden opgenomen.Het adres voor redactie en administratie is: Bin-
nenwatersloot 33.Iets over de verhouding van de Sociaal-
democratie tot gewelddadige actie.

I.

Het volgende opstel is een poging tot ordening van eigen gedachten over de verhouding, welke de sociaal-democratie dient in te nemen ten opzichte van gewelddadige actie, een quaestie, weer opnieuw opgedoken bij de kiesrecht-beweging der Belgische arbeiders in April 1902, toen een burgeroorlog volstrekt niet onmogelijk, ja zelfs waarschijnlijk scheen. Naar aanleiding van die gebeurtenissen is dit opstel in ruwe trekken opgezet, echter pas verder uitgewerkt geworden na het verschijnen van Kautsky's brochures „Die Soziale Revolution”.

Wellicht zijn er wel onder de lezers van het S. W. eenige, die met mij over dit onderwerp van gedachten willen wisselen, en daarom heb ik aan de redactie verzocht het onderstaande in bovengenoemd blad op te nemen.

Om van het opstel een logisch geheel te maken is een vrij uitgebreide inleiding noodzakelijk, welke men in Kautsky's bovenvermelde brochures uitvoeriger kan terugvinden.

Het woord „Revolutie” heeft aanleiding gegeven tot tal van misverstanden, doordien bijna geen woord op zooveel verschillende verschijnselen en toestanden wordt toegepast als dit, en schier ieder een eigen begrip er van heeft gevormd. De een verstaat onder „Revolutie” barrikaden, guillotine, een schrikbewind vol van gruwelijke gewelddaden, en anderen bedoelen er slechts een langzame, geleidelijke verandering mede op allerlei gebied. Tusschen deze beide uitersten is ruimte voor schier oneindig veel tusschenschakeeringen. En niet alleen gewone menschen, zelfs sociaaldemocratische leiders en theoretici zijn het niet erover eens, wat men nu eigenlijk onder het begrip „Revolutie” te verstaan heeft.

Marx noemt in zijn voorrede tot „Zur Kritik der politischen Oekonomie” als „sociale revolutie” de langzamere of snellere omkeering van de reusachtige juridische en politieke bovenbouw der maatschappij, die uit de verandering der oeconomische grondslagen voortvloeit. Als we aan deze definitie vasthouden, dan sluit het begrip „Sociale Revolutie” reeds van te voren uit de verandering der oeconomische grondoorzaken, zelf, zooals b.v. de stoommachine en de ontdekking van Amerika in het leven riepen. Deze verandering is dan de oorzaak der revolutie, niet de revolutie zelf. Maar terecht merkt Kautsky op, dat deze definitie veel te veel ruimte laat. Want volgens haar zou dan elke verandering in de politieke en juridische bovenbouw der maatschappij, die volgens onze wereldbeschouwing toch altijd haar grondoorzaak in de oeconomische verhoudingen moet vinden, als sociale revolutie moeten worden aangemerkt, zoodat alle verschil tusschen „sociale revolutie” en „sociale hervorming” dan vervallen ware.

De tegenstelling tusschen hervorming en revolutie ligt verder volstrekt niet in het feit, dat in 't laatste geval wel, en in 't eerste geen geweld wordt gebezigd. Wanneer een wet moet worden uitgevoerd, wordt reeds direct geweld uitgeoefend, daar politie en rechterlijke macht de overtreders opsporen en bestraffen. Ook de bijzondere vorm van geweld: barrikadenstrijd en straatgevechten, vormen geen typisch kenmerk eener revolutie in tegenstelling tot een hervormings-

maatregel. Zoo b.v. noemt Kautsky in „Die Soziale Revolution” als voorbeeld de constitueering der afgevaardigden van den derden stand als Nationale Vergadering van Frankrijk op den 17den Juni 1789, een eminent revolutionaire daad, maar deze geschiedde zonder de minste geweldpleging. En in tegenstelling hiermede hadden de groote opstanden van 1774 en 1775 slechts tot eenig doel een maximale broodprijs te doen vaststellen, om aan de duurte van het brood een einde te maken, beoogden alzoo louter een reformatoisch doeleinde.

Het misverstand omtrent het wezen der revolutie schuilt ten deele wel in de omstandigheid, dat men steeds de groote Fransche Omwenteling van 1789 voor oogen heeft, wanneer men over revolutie spreekt. Maar juist aan dit klassieke type van omwenteling kunnen we ook het best de tegenstelling van revolutie en hervorming bestudeeren. Veel wat de Fransche Omwenteling van 1789 doorvoerde, was eenige jaren vroeger door Turgot beproefd door middel van hervormingsmaatregelen. Wat is nu het diepgaande verschil tusschen de daden der Nationale en Legislatieve vergaderingen en de pogingen van Turgot? „Tusschen beide”, zegt Kautsky, „lag de verovering der politieke „macht door een nieuwe klasse. Daarin ligt het wezenlijke „onderscheid tusschen revolutie en hervorming. Maatregelen, „welke beoogen de juridische en politieke bovenbouw der „maatschappij aan de veranderde oeconomische toestanden „aan te passen, zijn hervormingen, als zij van de „klassen uitgaan, die tot heden de maatschappij politiek „en oeconomisch beheerscht hebben, — zij zijn her- „vormingen, ook dan, als zij niet vrijwillig gegeven, „maar onder pressie der beheerschte klassen of door de „macht der omstandigheden worden afgedwongen —; „daarentegen zijn dergelijke maatregelen uitvloeisel eener „revolutie, als zij van een klasse uitgaan, die tot heden „oconomisch en politiek is onderdrukt geweest en die nu „de politieke macht veroverd heeft, welke zij in haar eigen „belang noodzakelijkerwijze daartoe benuttigen moet, de „gansche politieke en juridische bovenbouw sneller of „langzamer om te keeren en nieuwe vormen van het „maatschappelijk samenwerken te scheppen.”

„De verovering der staatsmacht door een tot nu toe „onderdrukte klasse, alzoo de politieke revolutie is dien- „tengevolge een wezenlijk kenteeken der „sociale revolutie” „in engeren zin, in tegenstelling tot „sociale hervorming”.” „Wie de politieke revolutie als middel der sociale omwenteling „principeel afwijst, of deze tot zulke maatregelen wil beperken, „die van de heerschende klassen zijn af te dwingen, is een „sociaal hervormer, hoezeer ook zijn maatschappelijk „ideaal van de bestaande maatschappelijke toestanden moge „verschillen. Daarentegen is iedereen revolutionair, „die er naar streeft, dat een tot nu toe onderdrukte klasse „het staatsgezag verovert. Hij verliest dit karakter niet, „indien hij deze verovering door sociale hervormingen, „welke hij aan de heerschende klassen tracht af te dwingen, „beproeft voor te bereiden of te bespoedigen. Niet het „streven naar sociale hervormingen, maar de uitgesproken „beperking tot deze onderscheidt den sociaal-hervormer „van den sociaalrevolutionair. Anderzijds is slechts die „politieke omwenteling een sociale revolutie, die van een „tot nu toe maatschappelijk onderdrukte klasse uitgaat, „welke gedwongen is haar politieke emancipatie door haar „sociale te voltooien, daar de maatschappelijke positie,

„welke zij tot nu toe bekleed heeft, in een onvereenigbare tegenstelling staat tot haar politieke heerschappij. Een twist binnen de heerschende klasse, zij mag nog zoozeer de gewelddadige vormen eener burgeroorlog aannemen, is geen sociale revolutie”. („Die Sozial Revolution”, deel I, blz. 5 en 6.)

II.

Dit citaat dient ter inleiding, omdat ik voor ik tot mijn eigenlijk onderwerp kan komen, duidelijk uiteengezet moet hebben, wat we nu eigenlijk onder „sociale revolutie” te verstaan hebben. Na het voorgaande kan ik nu natuurlijk zeggen, zonder gevaar verkeerd begrepen te worden: wij sociaal-democraten zijn revolutionair, omdat wij tot einddoel hebben de omverwerping van de politieke en oeconomische heerschappij der bourgeoisie en de emancipatie der arbeidende klasse.

Kautsky heeft in zijn bovengenoemde brochures op voortreffelijke wijze het wezen van de sociale revolutie behandeld en zich de vraag gesteld: hoe zal de arbeidende klasse, eenmaal tot de politieke macht gekomen deze kunnen aanwenden tot verandering van den juridischen en politiek-bouwen der maatschappij, m. a. w. hoe zal de socialistische maatschappij in verschillende fasen door het proletariaat verwezenlijkt kunnen worden, nadat de oeconomische voorwaarden daartoe, in de huidige samenleving tot rijpheid zijn geraakt.

Men meene niet, dat Kautsky zich hier in utopistische bespiegelingen verliest. Utopisten bouwen een maatschappelijk stelsel op in hunne phantasie en hopen de menschen van zijn voortreffelijkheid en mogelijkheid te overtuigen; is dit dan eenmaal geschied, dan ware de invoering dezer maatschappij nog slechts een quaestie van tijd. Kautsky daarentegen stelt zich geheel op Marxistisch standpunt, beschouwt dus de maatschappij als een groeiend organisme; de nieuwe socialistische samenleving zal mogelijk, ja noodzakelijk worden door de oeconomische ontwikkeling en verwezenlijkt door het proletariaat, wanneer dit eenmaal de politieke macht zal hebben veroverd. De vraag die hij zich stelt is slechts deze: gesteld, dat wij morgen alle staats-, regeerings- en bestuurslichamen konden beheerschen, welke taak zouden wij dan hebben uit te voeren. Men ziet dat het hemelsbreed van utopistische bespiegelingen verschilt.

Maar ik stel mij niet voor, ditmaal een uittreksel te geven van Kautsky's brochures, doch de quaestie te behandelen: hoe zal de sociale revolutie zich in verschillende omstandigheden kunnen voltrekken, d. w. z. op welke verschillende wijzen zal het proletariaat tot de heerschappij kunnen geraken, wat zullen de wenschelijkste en waarschijnlijkste vormen zijn, waaronder dit kan geschieden. En wel speciaal stel ik mij ten doel de verhouding te bespreken, welke m. i. de sociaal-democratie behoort in te nemen ten opzichte van gewelddadige handelingen; en in hoeverre of de wettelijke weg mogelijk en nuttig is. Zoo min, als wij eenig heil verwachten van de zg. anarchistische „propaganda van de daad”, dynamietaanslagen, vorstenmoorden, etc., of zoomin als wij ooit een blind opzetten der massa tot het plegen van oproerige handelingen kunnen goedkeuren, evenmin zou ik als mijn meening wenschen te uiten, dat wij gewelddadige actie te eenenmale als ondoelmatig of immoreel zouden moeten verwerpen, indien de omstandigheden aanleiding tot een dergelijk optreden zouden geven.

En nu ter zake.

Een der principes van de sociaal-democraten is wel dit, dat de bevrijding van een onderdrukte klasse uit den poel van ellende, uitbuiting en verdierlijking slechts het werk dier onderdrukte klasse zelf kan zijn, nimmer uit vrije beweging door de heerschende klassen wordt volbracht. We zien, hoe de geschiedenis aanwijst, dat de heerschende klasse, die aanvankelijk een nuttige positie in de voortbrenging bekleedde, bij het voortgaan der maatschappelijke ontwikkeling al meer en meer geheel overbodige klaploopers worden, terwijl de beheerschten weldra de eenig nuttige, onontbeerlijke, productieve klasse vormen; dat tevens de onderdrukten, naarmate zij zich ontwikkelen en in hun bewustzijn van hun maatschappelijke beteekenis en positie groeien, al meer en meer zich gaan verzetten tegen de hun uitbuitende heerschers. De klassenstrijd neemt toe in hevigheid, bereikt eindelijk een uiterste hoogte en eindigt met de emancipatie der opstuwende klasse, of met den gezamenlijken ondergang der strijdende klassen. Zoo is de geheele geschreven geschiedenis een geschiedenis geweest van klassen-

strijden; patriciërs en plebejers in Rome; adel en burgerij in de middeleeuwen en later; en in de laatste eeuw bourgeoisie en proletariaat. Dit zal de laatste klassenstrijd zijn, want het arbeidende volk is de laatste klasse; is deze geëmancipeerd, dan zullen de klassen verdwijnen, en zooals Marx zegt, de voorgeschiedenis der menschheid zal afgesloten wezen, een geheel nieuw plan zal intreden. Men zou kunnen meenen dat b. v. de lompen-proletariërs een nog lagere klasse vormen dan de arbeiders en dan weer tusschen deze een nieuwe klassenstrijd zou kunnen ontstaan. Maar de studie der economie leert ons, dat het lompen-proletariaat wel een afzichtelijk uitwas onzer samenleving vormt, maar een verschijnsel is, behoorende bij de kapitalistische maatschappij, en dan verdwijnende tegelijk met die maatschappij. Evenmin houdt de bewering steek, dat de leiders der arbeiders of 't intellect wel eens als nieuwe klasse tegenover de arbeiders zouden kunnen optreden. Zij die zulks meenen, houden geen rekening met het feit, dat een klasse niet in titels of kennis haar oorsprong vindt, maar bepaald wordt door de maatschappelijke functie, welke zij in 't productie-proces bekleedt. Bovendien zouden zich dan tegenwoordig, nu de klassenstrijd tusschen bourgeoisie en proletariaat zijn culminatiepunt nadert, reeds symptomen van dien nieuwen klassenstrijd, zij 't ook in onontwikkelden vorm, moeten voordoen, en deze ontbreken te eenenmale.

De sociaal-democratische beweging nu, is de bewuste strijd der arbeidersklasse tegen de bourgeoisie, en het doel onzer propaganda is, de arbeiders bewust te maken van hun toestand en hen dien klassenstrijd mede te doen strijden. Maar de meeste arbeiders zijn dom, aan veel ellende ten prooi, zwaar uitgebuit, zij drinken en verwoesten daarmede hun fysieke en geestelijke gezondheid. Met zulke menschen kan men niet vruchtbaar den klassenstrijd voeren. Dit hebben de besten onder de arbeiders begrepen, en daarom is hun eerste doel, die middelen en wetten van de heerschende klassen af te dwingen, welke de werkers uit hun ergste ellende en onwetendheid kunnen verlossen. Daarom eischen wij sociaal-democraten met zooveel aandrang al die hervormingen, welke men meestal met den naam van „sociale wetgeving” aanduidt. B. V.:

Maximum arbeidstijd, voornamelijk omdat de arbeider wat vrijen tijd zal krijgen, dien hij, zooal niet dadelijk, dan toch zeer spoedig voor zijn eigen ontwikkeling zal gebruiken.

Goed kosteloos volks- en ambachtsonderwijs, ten einde den arbeider verstandelijk te ontwikkelen en hem bekwaam in zijn vak te maken, waardoor hij moeilijker te vervangen wordt.

Een standaardloon, opdat de werkgever niet meer door eigen winstbejag, of door concurrentie van zijn klas-sengenooten er toe zal komen den arbeider te weinig te betalen om te leven en te veel om te sterven.

Goede woningen, hygiënische maatregelen, drankbestrijding, ten einde de fysieke, verstandelijke en morele waarde van de arbeidersklasse te verhoogen, wat zoo noodzakelijk is, wil zij zich meer en meer van haar positie en taak bewust worden.

Arbeiderspensionering van staatswege, om te verhinderen dat de afgeleefde werkers, die de maatschappij en hun uitbuiters rijk gemaakt hebben, op hun ouden dag moeten bedelen, of in 't werkhuis afgebeeld worden.

Ongevallenverzekering, om te verhinderen, dat een werkman, die een ongeluk krijgt van de publieke medelijdsheid afhankelijk wordt.

Progressieve inkomstenbelasting, welke de kleine luyden ontlast en de rijken laat betalen, in plaats van de tegenwoordige onbillijke indirecte belastingen en accijnsen, welke ongeëvenaard zwaar op arbeiders en kleine burgers drukken.

Afschaffing van staande legers en invoering der Volksweerbaarheid, ten einde de gruwelijke uitgaven voor militaire doeleinden te beperken en het klassen karakter aan het leger te ontnemen.

En naast deze belangrijkste bepalingen en wetten, die wij direct als rechten eischen, komen nog vele anderen, welke direct of indirect de onmiddellijke verbetering der arbeiderstoestanden beoogen.

Wij trachten deze hervormingen op verschillende manieren van de heerschende klasse af te dwingen. Door middel van de vakbeweging strijden wij tegen den onmiddellijken uitbuiters: den patroon; door middel van het stembiljet beproeven wij invloed uit te oefenen op de wetgeving; door middel der coöperatie aan de afhankelijkheid van

winkeliers en kooplieden te ontkomen en geld te winnen voor de arbeidersbeweging.

Het spreekt van zelf, dat wij dan ook allereerst die wetten en maatregelen eischen, welke voor een vrije, krachtige beweging onontbeerlijk zijn, en de rechten, die dit mogelijk maken met hand en tand trachten te behouden of te veroveren.

Algemeen kiesrecht, om aan de arbeiders het rechtmatig medezeggenschap in hun aangelegenheden te verzekeren en hen wapens voor den politieken strijd te verschaffen.

Vrijheid van drukpers, van vereeniging en van vergadering, niet alleen in naam, maar ook in de daad, onmisbaar voor doeltreffende propaganda en vruchtbare beweging.

Onder den drang der opkomende arbeidersklasse en haar woordvoerders, zijn er nu reeds vele burgerlijke democraten die met ons al deze dingen, of sommige ervan eischen. Maar behalve, dat zij er nooit zoo met volle kracht voor werken als wij, is er een hemelsbreed verschil tusschen dat wat wij en zij met deze wetten en maatregelen beoogen te bereiken.

De burgerlijke democraten hopen er de sociale nooden eenigszins mede te lenigen en de arbeiders met het kapitaal te verzoenen; de vrijzinnig-democraten hebben zelfs openlijk in hun program geschreven: „Tempering van den klassenstrijd door goede sociale wetgeving.”

Wij echter beoogen met al deze eischen slechts de arbeiders uit hun grootste ellende te verheffen, hen weerbaar te maken in den klassenstrijd, hun wapens voor dien strijd te leveren. Wij pogen hen er door te ontwikkelen en derhalve beter klassebewust te doen worden.

Sociale wetgeving is voor de burgerlijke democraten doel, voor ons middel. Dit is de onoverbrugbare kloof die ons van de burgerlijke democraten scheidt, al mogen wij in de praktijk ook nog zoo dikwijls dezelfde lijn trekken. Na verloop van tijd zullen er toch gevallen komen, waarin onze wegen scheiden, en hoe verder we komen, hoe scherper de klassenstrijd wordt, des te wijder wordt de kloof tusschen ons en de radicalen. Want ons doel gaat veel verder. Al de kleinere of grootere hervormingen, 't zij door vakbeweging, 't zij door wetgeving in het lot der arbeiders verbetering brengen, zij zullen de arbeiders niet tevreden maken en dus de radicalen in hun verzoeningspolitiek moeten teleurstellen. Want alle hervormingen, die nog rusten op den bodem der kapitalistische maatschappij, hoe goed ook bedoeld, kunnen de uitbuiting van den arbeid door het kapitaal niet doen ophouden, omdat deze zetelt in geheel ons systeem van productie. Geen kwestie, dat de arbeiders door lapmiddeltjes tevreden zullen worden. Hoe meer zij verkrijgen, des te meer zullen zij beseffen, hoeveel zij nog ontberen, en des te meer zullen eischen. De arbeidersklasse is revolutionair: zij zal niet rusten voor het kapitalisme verslagen ter neder ligt en het proletariaat tot de maatschappelijke en politieke macht is gekomen.

Deze eindelijke overwinning der arbeidersklasse, door velen gevreesd, door anderen gehoopt, is voor ons volkomen zekerheid. Want wij weten dat de historische ontwikkeling in de productiewijze er toe leidt, dat al meer en meer het grootbedrijf de heerschende vorm van voortbrenging wordt, dat daardoor steeds breede en talrijke volkslagen aan het proletariaat toegevoegd worden, en dit dus steeds in aantal, oeconomische beteekenis, en gevolgelyk ook in ontwikkeling en klassenbewustzijn groeit. Tevens scheidt deze zelfde oeconomische ontwikkeling de materiele voorwaarden voor het socialistische productiesysteem. Ik wil hier ditmaal niet diep op ingaan, alleen wijzen op 't feit, hoe al meer en meer het burgerlijk anarchistische stelsel van vrije concurrentie zichzelf onmogelyk maakt en omslaat in zijn tegendeel: het monopolie: de trust, dat is de kapitalistische organisatie der productie, die betrekkellyk gemakkellyk zal om te zetten zijn in een maatschappelijke, socialistische organisatie. De trusts zijn alzoo de wegbereiders van de socialistische productiewijze; zij beploegen voor ons het veld; wij zullen wel zorgen, dat daarop het zaad der propaganda kwistig wordt uitgestrooid.

Sinds Karl Marx en Friedrich Engels in 1848 het kommunistische manifest publiceerden en daarmede aan het socialisme een vasten, materieelen ondergrond gaven; het tot wetenschap verheven; sinds zij hun beroemde woorden: „Proletariërs aller landen, vereenigt u!” de wereld inslingerden, is het „sociale vraagstuk” in groote trekken opgelost en overgegaan in een „sociaal werkstuk”. Men moet niet

meenen, dat hiermede de moeielijkheden van de baan zijn, want het „sociale werkstuk”, de organisatie van die arbeiders in den klassenstrijd eischt reuzenarbeid voor de sociaal democratische propagandisten, en niet alleen een helder hoofd, een sterken wil, maar ook een ijzeren volharding, een weergaloozen moed, een warm hart, ik zou bijna zelfs zeggen: een vurig geloof.

Niet alleen de felle tegenstand der geheele heerschende klasse — enkele individueele uitzonderingen niet te na gesproken — moet overwonnen worden, ook de inwendige strijd in de arbeidersklasse, de onderlinge verdeeldheid neemt onze volks-energie in beslag. Dagelyks stuiten wij op bekrompenheid, halfheid, laksheid, wantrouwen en veroordeel, het gevolg van eeuwenlange knechtschap. De bezitters weten nog maar al te zeer het „verdeelen en heerschen” toe te passen. En de anarchisten en „vrijen”, die zich blindstaren op de individualiteit en de toekomst, waardoor zij het heden en de organisatie vergeten, stoken rusteloos het eene deel der arbeiders tegen het andere op. Veel miskennis en teleurstelling, veel verdachtmaking en laster is het deel van den propagandist.

Slechts het vaste weten, dat ten laatste de overwinning onvermijdellyk is, kan hem staande houden te midden van al de ontmoedigende desillusies, die zijn leven kenmerken. Maar blykt hij achterwaarts, dan bespeurt hij toch ook vooruitgang: langzaam, en met tijdelijken tegenslag, doch onweerstaanbaar groeit het strijdend proletariaat in hoedanigheid, in getal, bewustheid, ontwikkeling en ook in invloed en macht.

Zoo is de klassenstrijd niet alleen de drijfveer van den stoffelijken vooruitgang, hij draagt tevens belangryk bij tot de intellectueele en moreele ontwikkeling, hij scherpt ons verstand, staalt onzen ijver, geeft ons een levensdoel, een ideaal, waard om voor te leven en zoo noodig voor te sterven. Hij scheidt nieuwe karaktertrekken, zooals de solidariteit, deze hooge deugd, welke de gemeenschappelijke klassen belangen doet stellen boven het persoonlijk voordeel, het welzijn der organisatie, boven het egoïsme van het individu.

De klassenstrijd scheidt een vrijwillige democratische discipline, welke zich niet op dwang en vrees grondvest, maar op overtuiging, en een zoo noodzakelyke psychologische voorwaarde is voor de komende socialistische maatschappij; de klassenstrijd verhoogt den drang naar kennis, doet beseffen, dat „weten macht”, en „macht weten” is, omdat zonder kennis en wetenschap de bourgeoisie met haar staf van geleerde filosofen en economen niet vruchtbaar bestreden kan worden.

De klassenstrijd verhoogt het zedelyk peil van den proletariër; niet alleen dat deze gaat inzien, in eigen belang matig te moeten zijn, maar hij leidt ook zijn gedachten in andere richting, zijn lectuur wordt ernstiger, degelyker en nuttiger, de klassenstrijd doet zijn hoop herleven, kortom verheft hem van dier tot mensch. Zoo blykt al meer en meer dat het strijdend proletariaat de trouwste bewaker en de krachtigste voortstuwder is van vooruitgang en beschaving op stoffelijken, intellectueel en moreel gebied, vooral waar de bourgeoisie — op eenige gunstige persoonlijke uitzonderingen na — al meer en meer in kunst en wetenschap een middel tot geldmakerij gaat zien.

Hoe strijden wij den klassenstrijd?

Ik heb het reeds opgemerkt: door middel van vakbeweging, politieke actie en coöperatie, dat is dus langs volkomen wettigen weg. Maar om dien weg te kunnen bewandelen, moet de democratie ons de middelen verschaffen: vrijheid van beweging, recht op en mogelijkheid tot ontwikkeling en vóór allen: kiesrecht. Want zonder algemeen, enkelvoudig, geheim, direct kiesrecht kan het proletariaat onmogelyk langs vreedzamen weg zijn eischen doorvoeren, laat staan tot de politieke macht geraken. Wij moeten een zuivere politieke atmosfeer hebben, ten einde gezond politiek te kunnen ademen. Onthoudt men ons licht en lucht, dan zullen allerlei ziekelijke verschijnselen zich voordoen. Is het niet opmerkenswaardig, dat Italië, Rusland, Turkije, drie landen, waar de politieke rechten der arbeiders zeer gering of nihil zijn, het grootste contingent politieke misdadigers leveren? Is het nog te veel gezegd, dat ieder, die oprecht bedoelt, den overgang der kapitalistische in de socialistische maatschappij op vreedzame wegen te leiden; dat ieder, die een bloedige catastrofe vermijden wil, aanstonds vurig strijder voor algemeen kiesrecht behoort te worden?

Nog maar al te velen zien dit niet in.
Zullen hun oogen pas open gaan, als het te laat is?

T. T.

(Wordt vervolgd).

Eenige opmerkingen.

Het is voor een buitenstaander een zeldzaam genoegen de diverse debatten en haarkloverijen in een studenten-weekblad te volgen. De ernst en overtuiging, waarmede meestal nog zeer jeugdige levensopvattingen worden ten beste gegeven, zijn karakteristieke verschijnselen, wier onafscheidelijke metgezel helaas maar al te dikwijls of eenzijdigheid of oppervlakkigheid is. Het zou dan ook niet van belang ontbloot zijn, om de oordeelen dezer auteurs eens te hooren, als zij in later jaren hun eerste pennevruchten nog eens in handen namen.

Maar een begin is noodzakelijk, ik erken ten volle de reden van bestaan van een Studenten-weekblad, mits men mij ten goede houdt de zaak niet al te ernstig op te vatten. Proeven op literarisch gebied, behandeling van actuele corpsvraagstukken, zietdaar een paar geschikte rubrieken, die een eerste plaats dienen in te nemen, waarbij vooral geestigheden en parodiën ten eerste gewaardeerd moeten worden. Met zekeren angst wil ik ook wetenschap en politiek hier in de tweede plaats bijvoegen, echter onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat stukken op dit gebied, dragen een kenmerk van zoeken, vragen, niet van leeraren, omdat daartoe de geschiktheid niet kan bestaan, gerekend de meestal nog zeer korte studietijd.

Hier kom ik nu echter in directen strijd met de praktijk. Welk studenten-weekblad men ook maar in handen neemt, ik ben er van overtuigd, dat men er een of meer stukken in vinden zal, die door hun aanmatigenden toon, de ingewikkeldheid der stof, den indruk leveren alsof zij stammen van de hand van een onzer beste geleerden. Ik wil als voorbeelden slechts de reeks artikelen van de heeren v. d. Mey en Pen in de Minerva, wat betreft wetenschap, het stukje van N. G. Kam in 't laatste S. W. op het gebied van politiek, noemen.

Dat deze heeren juist zulke moeilijke onderwerpen op een zoodanig pedanten toon durven behandelen is dunkt mij een zeer sterk bewijs vóór hun groote eenzijdigheid. Als axioma eens aangenomen de waarheid van een of ander stelsel, is de algemeene fout maar al te zeer, dat men dan blijft grasduinen in dat geliefde stelsel, steeds zoekende naar nieuwe argumenten voor, slechts noodgedwongen die der tegenstanders eenige aandacht schenkt. Het doel van een studenten-weekblad dunkt mij nu o. a. te zijn tegen dit euvel op te trekken, haar redactie zoowel als haar inhoud dienen uit de meest heterogene bestanddeelen te bestaan opdat het blad mee kan werken in zijn lezers zoo groot mogelijk veelzijdigheid te kweken. Want juist onder ons jongeren teelt, wel allereerst door onze weinige levenservaring, deze eenzijdigheid maar al te welig.

Toetsen wij na deze eenigszins algemeene beschouwingen de tegenwoordige richtingen voornamelijk de artikelen van de heeren W. G. en N. G. Kam in het laatste nummer van het S. W. aan deze opvatting, dan komen wij m. i. tot zeer belangrijke resultaten, tevens weinig vleidend voor de redactie. Om te beginnen vult deze zichzelf aan en naar ik durf te beweren gansch niet in den geest der lezers van het S. W. Zij is in waarheid een coterietje met gelijken gedachtengang, totaal negeerend die der meerderheid in onze studentenmaatschappij. Hoewel mij zelf gansch niet tot deze meerderheid rekenende acht ik het toch noodig in het belang van het S. W. tegen deze negatie op te komen. Niet aan hen de schuld als zij niet de minste belangstelling in uw orgaan, mijneheeren redacteurs, aan den dag leggen.

De bewering dat veelzijdigheid in uw kolommen ver te zoeken is, hoeft wel geen nader betoog. Ik wil gaarne toegeven dat in uw kringen meer geschikte redacteurs zullen te vinden zijn, maar tevens twijfel ik er geen oogenblik aan of in die der meerderheid zullen er ook genoeg rondloopen. Dat gij echter nu druk bezig zijt deze personen niet in aanmerking te laten komen, dunkt mij de eerste oorzaak van deze eenzijdigheid in het S. W. Dan waren waarschijnlijk ook de beide stukken van W. G. en N. G. Kam nooit in uw kolommen verschenen. Tegen deze beide op te komen, zal mijn laatste „opmerking” zijn.

Ik kan u verzekeren W. G. dat ook ik weinig belang

stel in de beenen en borsten van café-chantant-dames, dat ook ik geloof, dat er wel onder de diésbezoekers zullen zijn geweest die dit wel doen. Maar tevens wil ik u als mijn meening zeggen, dat het meerendeel, de massa, zich dien avond uitmuntend vermaakt heeft, waartoe echter dat café-chantant weinig zal meegewerkt hebben. Men heeft behoefte iets toe te juichen, licht dat deze zich concentreerde op de zeldzame verschijning van vrouwen op de sociëteit, al waren ze ook van kop tot teen in doeken gehuld geweest. Willen de liefhebbers naakt vrouwenschoon bewonderen, dan zullen zij heusch de adressen wel weten, waar dit van meer nabij geschieden kan. Die behoefte om daarvoor de sociëteit uit te kiezen zal wel zeer gering zijn. Uw zienswijze schijnt mij echter gemakkelijk te verklaren. Gij zijt waarschijnlijk neergezegen tusschen U grootendeels onbekende personen, die bovendien reeds in sterke feeststemming waren. Gij voeldet u gansch buiten het feestgewoel en hebt als een oud mannetje tegen deze vroolijke bende zitten sputteren. Thuis gekomen bent u toen uw ergernis gaan luchten. Het is uw aller fout, dat gij U gedeeltelijk buiten het eigenlijke kroegleven hebt geplaatst en zijt dus in zeer geringe mate bevoegder een oordeel over te vellen. Naar wat ik van de meest uiteenloopende zijden vernam, hebt gij dan de plank ook grootendeels, wat de massa betreft, geheel misgeslagen. Gij hadt heusch in het belang van uw eigen gemoedstemming beter gedaan dien avond thuis te blijven.

Den heer Kam verwijt ik niet minder groote eenzijdigheid, al uit deze zich dan in een andere richting. Ik wil hier volstrekt de argumenten van den heer Schwarz niet verdedigen, maar wel u een andere zienswijze onder het oog brengen. Ik koester eerbied voor uwe groote werkracht en uw kennis van het socialisme. Maar zijt gij ook voldoende op de hoogte van zijn bestrijding? Ik twijfel daar zeer aan en herinner u slechts het feit, dat het u onbekend was, dat de vrijzinnige democraten ook van oordeel zijn, dat wij op weg zijn naar een socialiseering der productiemiddelen, maar zich daarnaast tevens een beperkt privaatbezit kunnen voorstellen. Om bv. over deze kwestie een oordeel te vellen moet men over zeer groote kennis beschikken, terwijl een standpunt ten slotte altijd nog zeer betrekkelijke waarde bezit, te minder betrekkelijk echter, naarmate gij meer ontwikkeld zijt. Ik kan mij voorstellen dat dit gebrek aan kennis iemand huiverig maakt politieke kleur te bekennen.

Wat de bewuste baantjesvrees betreft, ontzeg ik ieder het recht, zoo zijn meening niet vast als een rots staat, zijn toekomst in gevaar te brengen. Tegenover zijn ouders, tegenover zijn vrienden, mag hij dit niet doen. Ik kan me voorstellen, dat iemand in een beslist partij kiezen voor de sociaal-democratie bijvoorbeeld een gevaar voor zijn toekomst ziet.

Wanneer gij, mijnheer Kam buiten uw tijden van studie u wat meer aan het gezelschap van andersdenkenden wijddet, wanneer gij uw jeugd wist te vereenigen met hetgeen gij uw levenstaak acht, dan zoudt gij waarschijnlijk uit u zelf het goed recht dezer beschouwingen hebben erkend, zou uw stukje, minder eenzijdig zijn geweest, en zoudt gij vooral begrepen hebben, dat het in de wereld past een fatsoenlijken toon aan te slaan en zoudt gij dit verdachtmakend, uwer ontwikkeling onwaardig, geschetter voor u gehouden hebben.

Een paar staaltjes:

„ . . . Waarom doen jullie aan socialisme? omdat het tegenwoordig noodig is voor conversatie, . . .

„ . . . Juist daarom zijn jullie ideeën over student, maatschappij en politiek zoo verzuurd, bang en belabberd, omdat ze gekunsteld, aangeleerd, opgeschroefd zijn . . .

„ . . . Jelui kunnen met je ideeën doen wat je wilt, want ze zijn uit je kop geleerd, goed voor een groentijd, niet een stuk van je eigen „ik”, dat zich moet uiten of je wilt of niet . . .”

Fraaie uitdrukkingen voorwaar! Juist een zich baanbrekende richting moet zeer voorzichtig in al haar uitingen zijn en met dergelijke gezegden dient gij allerminst het belang uwer partij.

Hiermee zijn mij de verschillende opmerkingen van het hart. Het zal mij een groot genoegen zijn, te bemerken als de redactie, na deze uitingen van bevriende zijde, zich tot taak wil stellen, het S. W. op te voeren tot die hoogte waarop het als orgaan der Delftsche studenten dient te staan.

H. S.

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD

van DONDERDAG 11 DECEMBER 1902.

Eenige „Bemerkingen.”

Er zijn in den laatsten tijd in 't weekblad dingen geschreven, die, zij het dan al niet in vorm, dan toch in strekking, sterk doen denken aan de eerste jaren van het bestaan van 't blad. En ik kan niet anders zeggen, dan dat mij dat verheugt. Ik ben blij, dat er weer wat bliken van leven in de studentenwereld ontstaan, een leven, welks uiting op geestelijk gebied nooit anders kan zijn dan de beroemde wrijving van gedachten van meer of minder hevigheid.

Is het wonder dat, waar eenerzijds dingen worden beweerd, die min of meer overeenkomen met die, welke vroeger gezegd zijn, ook anderzijds bedenkingen van ongeveer denzelfden aard als een jaar of 3 geleden worden te voorschijn gebracht? Het is de heer H. S. die ten opzichte van dit blad en zijne redactie opmerkingen maakt, waarover vroeger al meer dan eens een en ander gezegd is, maar waarvan een korte bespreking toch wenschelijk schijnt.

Wat ik daarover zeggen wou, betreft des heeren S. opvatting van de taak der redactie. „De redactie”, zegt hij „vult zichzelf aan, gansch niet in den geest der lezers van 't S. W.”

Dat de redactie zichzelf aanvult is natuurlijk — het weekblad is geen corpsvereniging of zoo iets waarin de lezers de plaats van leden, en de redactie die van bestuur vervult. Het blad is het eigendom der redactie; zij beslist over al dan niet voortzetten ervan, over op te nemen stukken en over de richting van 't blad, daar gaat niets van af, dat is al zoo beslist op de vergadering, waar besloten werd tot oprichting van 't S. W. Wil de redactie van die rechten afstand doen ten behoeve b. v. van de lezers, dan kan zij dat doen — tot nu toe heeft zij dat niet gedaan, en ik voor mij zou mij tegen zoo'n afstaan met hand en tand verzetten.

Dat de redactie zich niet aanvult in den geest der lezers is ook duidelijk genoeg, en is gemakkelijk te verklaren uit de plaats, die 't S. W. in het Delftsch studentenleven van den aanvang af heeft ingenomen.

Opggericht in een tijd van woeling, van heftig ideeënleven in onze corporatie, is het de spreektrampet geworden van diegenen, die zich „vooruitstrevenden” noemden, werd het een tegenhanger van de andere studentenbladen, de Vox en de Minerva. En daarin ligt ook zijne reden van bestaan. De redactie zou, als zoodanig, zelfmoord plegen, wanneer zij dit uit het oog verloor — een nagenoeg geslaagde poging daartoe heeft zij verleden jaar gedaan; eene herhaling daarvan zal ik zoolang mogelijk tegenhouden. Ons blad was eens, en moet zijn het blad van diegenen, die vooruitwillen, die wat nieuws, wat anders hebben te beweren. De Minerva is dáár voor de algemeene studentenaangelegenheden. (Wie 't Delftsch weekverslag van de vorige keer leest, zal dat duidelijk merken. *)

Daarmee is gezegd, dat de redactie wijs doet, met zich aan te vullen uit een bepaalden kring van menschen, maar daarmee is niet gezegd, dat zij stukken van andersdenkenden zal weigeren op te nemen, zooals de heer S., die zich niet tot dien kring schijnt te rekenen, zou doen ten opzichte van de stukken van W. G. en N. G. Kam. Integendeel — wij wenschen niets liever, dan dat er van andere zijden stukken komen, dat ook van daar bliken zullen gegeven worden, dat er een overtuiging schuilt achter de dagelijksche handelingen en woorden. De heer S. zal moeite hebben, een stuk te vinden, waarin een overtuiging, welke ook, werd uitgesproken, dat door de redactie werd geweigerd, tenzij om buitengewone onbeduidendheid.

Als het blad eenzijdig is, dan ligt dat minder aan hen, die wèl, dan aan hen, die niet schrijven. De eersten doen een goed werk, zij geven blijk, iets te zeggen te hebben, en er voor te willen werken, de laatsten laten dat na, 't zij uit onbeduidendheid, 't zij uit onverschilligheid, waar hun de gelegenheid daartoe geboden wordt. Want dat zij 't zouden nalaten, omdat de „geest” van blad en redactie niet de hunne zijn, is eenvoudig een praatje; waar toch vind ik in Vox of Minerva, wier redactiën dier richting

dan wel sympathiek zijn, de uitingen van die Delftsche meening-verschillenden?

Dit zijn mijne bemerkingen omtrent 's heeren S. „Opmerkingen” — ik geef ze als mijn eigen opinie, en meen tot het zeggen daarvan als oudste redacteur eenig recht te hebben.

S. H. STOFFEL.

Studiosus Politicus.

Het schijnt in de Studentenbladen gewoonte te zijn geworden, in navolging van enkele organen der groote pers, op hatelijken, persoonlijken quasi-medelijdenden toon, van polemie te dienen. In zijn jongste artikel, gericht aan „E. Schwarz en anderen”, wijkt ook Kam niet van die usance af. Hij maakt gebruik van uitdrukkingen, een „Asmodée”, een „Argus” waardig, doch die m. i. niet in een Studenten-Weekblad thuis behooren, dat toch ten doel heeft wrijving van gedachten, uiting van meeningen, terwijl persoonlijke hatelikheden geheel buitengesloten moesten zijn. Dat dit niet het geval is, daarvan geeft Kam's stukje weer duidelijk het bewijs. Behalve dat niets- en toch veelzeggende uitdrukkingen als: „nonsensiek gedaas”, „bazelen”, „onzinnig”, „lieve jongen”, herhaaldelijk voorkomen (te vergeefs heb ik gezocht naar: „och arme”, „die sukkel”, „de bekrompene”), insinueert Kam. Hij aarzelt niet, mij een huichelaar te schelden, zooals blijkt uit de zinsnede: „Schwarz, hier praat je maar wat phrases gedachteloos na, of je huichelt, want”

Niet onaardig is ook, na een lang, niets zeggend betoog (dat Kam zelf trouwens inziet) zijn vaderlijk vermanen: „Schwarz, schaam je, zeg ik je”, dat dan met eene kleine variatie, na eene nog meer niets zeggende bewering, eene herhaling vindt in: „Schwarz, schaam je diep, heel diep.”

Het lust mij niet Kam's artikel geheel te analyseeren, temeer daar het niet speciaal tot mij gericht is. Alleen meende ik hierop te moeten wijzen, om de redactie in overweging te geven een weinig meer rekenschap te houden met het doel, dat het Studenten-Weekblad brengt. Waar een der redacteuren klaarblijkelijk dat doel geheel is voorbij gestreefd, meen ik gerechtigd te zijn, bij de vele protesten, die de redactie in den loop der tijden mocht ontvangen, de mijne te voegen. En al mocht dit protest, evenals de voorgangers, „langs de koude kleeren” der redactie gaan, dan geloof ik althans op mijn beurt mijn plicht gedaan te hebben, met te wijzen op het verkeerde van stukken op te nemen, vol persoonlijkheden, op verwaten, onhebbelijken toon.

* * *

Dit wat den toon aangaat.

De inhoud van Kam's artikel brengt mij in moeilijkheden, niet zoozeer wegens de felle bestrijding, als wel wegens het totaal afwezig zijn derzelve. Het zou de onbescheidenheid te ver voeren, indien ik mijn eerste schrijven voor geen bestrijding vatbaar achtte. Daarom vermoed ik, dat Kam in mijn „nonsensiek gedaas” het „onzinnige” genoegzaam op de voorgrond vindt getreden, dat eene bestrijding overbodig maakt.

* * *

Mijne opinie omtrent de verhouding van een student ten aanzien van het beslist politiek partij kiezen, vereischt eenige uitbreiding.

Wat is de geschiedenis van een soc. dem. student?*)

Nog geen jaar (laten wij desnoods twee jaren aannemen), is hij student, of hij zal, meestal gebaseerd op eenzijdige ontwikkeling, zich zelf als soc. democraat proclameeren. Is hij dat stadium ingetreden, dan wordt, à tort et à travers alles, wat van sociaal-democratisch kant gedaan of gesproken wordt, goedgekeurd, gelijk hij trouwens doen zal gedurende zijn geheele soc. dem. loopbaan. Hij

*) Men houde wel in het oog, dat dit slechts een voorbeeld is. Evengoed had ik van een vrijzinnig democratischen of liberalen student kunnen spreken. Wilt ik in mijn vorig artikel den soc. dem. student ten voorbeeld heb gekozen, meen ik, om der consequentie wille, hiermee te moeten voortgaan. Bovendien verdient het, om het actueele, de voorkeur.

*) Wat ik hier zeg, betreft natuurlijk alleen het blad als kampplaats van meeningen, niet als plaatselijk studenten-nieuwsblad. In zijn laatste functie heeft het slechts tot taak, verslagen en berichten, redevoeringen e. d. op te nemen en is de taak van den redacteur beperkt tot die van corrector.

gaat uit van het hoofdprincipe: ik ben soc. democraat, en borduurt op dat strammien verder, zonder zich maar eenigszins op de hoogte te stellen van andere politieke partijen. Hij leest voornamelijk sociaal-democratische couranten, brochures, wetenschappelijke werken, en ziet van dien kant de tegen het socialisme ingebrachte bedenkingen beantwoorden.

En . . . : last not least: hij sluit zich aan bij de S. D. A. P. **)

Dit is het, wat afkeurenswaardig is. Door het beslist partij kiezen ziet men alles door den bril der partij. Het op neutraal standpunt blijven staan ten opzichte van de politieke partijen, lijkt mij gedurende den studententijd geraden, ook met het oog, meer vrijheid te hebben om een oordeel over eene aangelegenheid uit te spreken, zonder daarbij gebonden te zijn aan het feit, dat men aangesloten is bij een politieke partij. Dit zal bij hen, die reeds op nauwelijks twintig jarigen leeftijd zich gedrongen gevoelen bij een partij ingedeeld te zijn, protest uitlokken, welnu laten zij protesteeren!

Indien Kam het niet beneden zich acht en zich verwaardigt op dit en mijn vorig „nonsensiek gedaas” in te gaan, dan verzoek ik hem, verschoond te blijven van zijn vermanende, vaderlijken toon, al zal het hem, als hooger staand wezen, soms moeilijk vallen, zijn medelijden te onderdrukken met den bekrompen stumper.

E. SCHWARZ.

**) Vrijzinnig-Democratischen Bond; Liberale Unie.

Naar aanleiding van „Kroegdiës”,

door W. G.

Als je er veel prijs op stelt tot de uitgelezen schare van het Delftsch „intellect” gerekend te worden, dan moet je zoo nu en dan eens wat van je laten hooren, je intellectuele stem als een verfrissende orkaan door het mufte, bekrompen, studenten-milieu laten donderen en als een moker je rake beschuldigingen op die cynische ploerten laten néerdalen.

En dan komt het er zoo nauw niet op aan, wát je tot onderwerp van je verontwaardiging kiest; je pakt maar de een of andere mos of traditioneele feestviering bij z'n kraag en scheldt er dan maar lustig op los —; of je mokerslagen ook al naast het slachtoffer terecht komen, daar geef je minder om, lawaai maken ze toch wel en daar is het toch eindelijk maar om te doen.*)

Als een dergelijke uiting beschouw ik het stukje „Kroegdiës” door W. G.

W. G. heeft een ontdekking gedaan en hij aarzelt niet, deze in 't belang der menschheid luide te verkondigen: hij heeft namelijk aller-scherpzinnigst opgemerkt, dat een café-chantantvertooning, waar vrouwen zingen met prikkeling der geslachtsdrift in verband staat. Dit op zich-zelf vindt hij echter nog zoo heel erg niet; hoewel op hem als intellectueel wezen slechts hogere gevoelens vat hebben, is hij natuurlijk veelzijdig genoeg, om zich in gedachten een oogenblik op het standpunt der anderen te kunnen verplaatsen. Neen, mijneheeren, de knoop zit 'm ergens anders: er wordt gehuicheld! Die vrouwen zijn gewoon gekleed en dat is onoprecht, dat is een bemanteling van het ware doel, waarvoor ze dienen, dat is een lafheid ons onwaardig. Jongen, jongen, je zou zoo zeggen: waar haalt-ie 't vandaan? En dat al in de 20e eeuw!!

Waarlijk ik kan me begrijpen, dat iemand zich in verwondering afvraagt, hoe zóó iets in het Studenten-Weekblad is opgenomen. Heusch, 't is wat al te naïef, zóó naïef, dat ik bijna bang ben, W. G. uit zijn idealistisch gedroom te wekken. Anders zou ik hem aanraden eens „Die conventionellen Lügen der Gesellschaft” van Max Nordau te lezen; de haren zullen hem misschien te berge rijzen, doch hij zal zich dan tenminste wat minder verwonderen bij het aanschouwen van de aller-gewoonste dingen en de lezers van het Studenten-Weekblad niet meer vervelen met dergelijke „welt-erlösende Gedanken”.

J. B. H. COENEN.

*) Deze inleiding bedoelt natuurlijk niet de waarachtig-intellectueel-hoogstaanden te treffen, voorwie ik achting heb.

Een raad.

Oud lid ben ik van Corps en kroeg en lees 't Weekblad nog vrij trouw en daar vond ik nu in de door den kroeg preases uitgesproken reden een paar aanknoopingspunten om iets over te zeggen. 't Betreft de door Jordens indertijd ingediende voorstellen over het bedienden-reglement. Niet om Jordens hoor! Heere bewaar me, neen!

Jordens was een schetterbek, dat weet iedereen wel; 't spijt mij nog dat de president van de kroeg den heer Mension als boekhouder herdacht, dat werd vroeger meen ik nooit gedaan en dat is voet geven aan lamme opmerkingen van dien kerel.

Maar dat de betere positie, die hij wilde, werkelijk „behoefden” ('t woord is van den president) der bedienden waren, ik moet helaas den vent daarin gelijk geven, en iedereen weet dat. De 10-urige werkdag is er dan ook haast doorgekomen; maar natuurlijk niet, omdat Jordens 't deed.

Maar ter zake: Jan heeft nog altijd 13 uur te werken en de kok? dat is hondenwerk en onnoodig op onze Societeit.

De president vertelde zelfs, dat de verteringen in de afgelopen maand meer waren dan ooit te voren, dus die arme kerels kunnen wij toch wel iets geven. Komaan, ik ben oud lid en kan dus niet meer; maar anderen! die de mond zoo vol hebben van Socialisme en der heele debatten over op touw zetten, pak dat zaakje nu eens aan; Jordens kan nu toch niet komen meeschetteren om de zaak te vergallen met partijkwesities. 't Bestuur bijv. maakt een ontwerp reglements-wijziging op, de nieuwe kroeg is nu toch achter den rug en dan helpt Stoffel of als het bestuur het met andere dingen te druk heeft laat dan Stoffel het alleen doen, dat schijnt een fideele kerel, waar mede te praten valt. Iedereen zegt dat hij door zijn sympathiek optreden honderd maal meer bereikt dan Jordens met al zijn schetteren.

Door overvloed van werk ben ik niet instaat hier verder lang op in te gaan. Ik wou de lui alleen maar even er aan herinneren.

EEN OUD LID.

Daar er overwegende bezwaren bestaan tegen 't vermelden van den naam van den schrijver van bovenstaand artikeltje in 't openbaar, hebben wij het den heer Jordens laten lezen, die tegen de plaatsing geen bezwaar had.

REDACTIE.

De ondergeteekende (die het onaangename gevoel krijgt van iemand, die in 't openbaar lichtelijk in de maling wordt genomen), beveelt den hierin gegeven raad ten zeerste aan belangstellenden ter overweging aan, laat echter de uitwerking van plannen e. d. over aan hen, die meer tijd daarvoor te missen hebben.

S. H. STOFFEL.

Uit de Studentenpers.

De fusie van A. S. C. en A. S. V.

Sedert ik mijn vorig overzicht over deze belangrijke kwestie schreef, is zij in een geheel ander stadium gekomen; de eenigszins nevelachtige denkbeelden, die erover bestonden hebben een meer vasten vorm aangenomen, een vorm, waarin zij voor kneding en bewerking vatbaar zijn, en waarin een duw, op de juiste plaats erop aangebracht, zijn indruk erin achterlaat. En aan duwen heeft het in den laatsten tijd, als te verwachten was, niet ontbroken. De laatste nummers van de Propria zijn gevuld met stukken, waarin het pro- en contra wordt beschouwd, waarin voorstellen gedaan, verstandige en dwaze dingen gedebiteerd worden.

In de verschillende faculteitsverenigingen is de zaak in behandeling gebracht in den vorm van eene motie, door 't bestuur der A. S. V. voorgesteld, luidende:

De Alg. Verg. van (naam der faculteitsvereniging) gehouden . . . te erkennende de wenschelijkheid van het tot stand komen eener vereniging, die tegelijkertijd nuttigheids- en gezelligheidsvereniging is — van oordeel, dat het gewenscht is daaromtrent in overleg te treden met het A. S. C. draagt het H. B. op in die richting stappen te doen.

De motie werd door alle faculteiten, doch met verschillende restricties, aangenomen.

Nadere gedetailleerde voorstellen zijn spoedig te verwachten en zullen nog deze week in de verschillende faculteitsverenigingen in behandeling komen. In afwachting daarvan houdt men zich te Amsterdam onledig met over de kwestie in de ruimte te praten en te schrijven, een bezigheid, waarvan mij nog niet veel resultaten blijken. De groote vraag is nu: de groentijd. Zal de groentijd worden afgeschaft, zal zij overgebracht worden naar de corpsverenigingen, speciaal naar de kroeg, zal het corps zijn groentijd houden, en aldus diegenen, die principieel tegen groentijd zijn uitsluiten! Ziedaar vragen, waarop nog geen voldoende antwoord gegeven is.

De Natuur-filosofische studenten-vereeniging nam een motie aan, waarin zij weigert, toe te treden tot eene vereeniging, „waarin een groentijd op basis van gehoorzaamheid behouden blijft”. Zij zegt echter in dezelfde motie uitdrukkelijk geen bezwaar te hebben tegen „verplichte kennismaking”.

De Litteratoren zeggen in een motie, geen groentijd te willen. 't Is duidelijk, dat de verdeeling van 't aantal voor en tegenstanders van groentijd over de faculteitsverenigingen ongeveer overeenkomt met die van de wel-en niet-corpsleden. „Principieele” tegenstanders van den groentijd blijken er maar weinig te zijn. Juist is m. i. de opmerking van v. Pesch: „Hoe kan men uit principe tegen iets zijn, dat op zoo veranderlijken grondslag kan opgebouwd worden?” 't Wil mij voorkomen, dat de „verplichte kennismaking”, wanneer de fusie gelukt, wel zal behouden blijven; zij is gebleken, en zal weer blijken, te zijn de noodzakelijke voorwaarde voor eene studentenvereeniging, zooals hier beoogd wordt, maar het idee van „groentijd”, dat is van „dwang-opvoeding”, dat er tot nu toe mee gepaard gaat, zal, naar de verschenen stukken te oordeelen, wel te veel tegenstand ontmoeten, om in de reglementen van de te stichten organisatie belichaamd te worden. In hoeverre beide begrippen elkaar insluiten, en dus zonder elkaar onbestaanbaar zijn, zal de tijd moeten leeren. In elk geval is 't een belangwekkende proef, die hier staat genomen te worden, een proef, waarvan wij hier in Delft goed zullen doen, nota te nemen.

S.

Verslag van de 2e Openbare Vergadering van het Delftsch Theosofisch Centrum.

Spreker J. VAN MANEN over: „Theosofie en de Theosofische vereeniging.”

Spreker begon zijn voordracht met het geven van een kort overzicht van de snelle ontwikkeling van de Theosofische Vereeniging, hoe zij in 1875 in een kring van nog geen 20 personen werd gesticht en in de 27 jaren van haar bestaan zich ontwikkeld heeft tot haar tegenwoordige omvang: 400 à 500 loges over de geheele aarde verspreid met te samen een 10.000-tal leden beoefenen en verspreiden de Theosofische leer.

De levensloop van Mevrouw H. P. Blavatsky werd nu in groote trekken behandeld.

We hoorden hoe deze vrouw reeds van haar 2e of 3e jaar af verschijningen had, waaronder er een was, die van een eerbiedwaardig, Oostersch gekleed man, die zoo dikwijls terugkwam dat zij die persoon als oude bekende beschouwen ging. Groot was hare verwondering toen zij, 17 jaar oud op een wandeling in Hyde Park te Londen de persoon, die haar als verschijning zoo vertrouwd was geworden als levend mensch op zich zag toekomen. Deze persoon, Indisch wijsgeer en helderziende, vroeg haar, om evenals in haar vorige incarnaties met hem samen te werken tot verspreiding van wat volgens zijn overtuiging de waarheid was.

Zij stemde toe, en na een leertijd, waarin zij alle deelen der aarde bezocht, zien we haar te Kaïro de eerste poging doen om de leer van haar meesters, nu ook de hare geworden, onder de menschheid te verspreiden. Zij stichtte daar een club op Spiritistisch-n grondslag, die echter spoedig verliet.

Eenige jaren later is Mevrouw Blavatsky in New York, waar zij, na in kennis gekomen te zijn met Kolonel H. S. Olcott, met deze persoon haar eerste werk: „Isis Unveiled” schreef en in 1875 de Theosofische vereeniging oprichtte.

Wat zijn nu de meesters, van welke de Theosofie haar wijsheid zegt te hebben ontvangen?

Spreker, deze vraag beantwoordend, wees er op dat deze, de dragers en overbrengers van de wijsheid der aloude

tijden, steeds hier op aarde geleefd en gewerkt hebben dat alle Godsdienststichters: Jezus Buddha Zowaster enz. en vele wijsgeeren Pato bijv. tot die meesters behooren. Zeer veel meer hebben zij in het verborgen werkend, tot de ontwikkeling van ons ras bijgedragen en tegenwoordig leeft en werkt een schaar van onzichtbare helpers.

Mevrouw Blavatsky nu had een van die meesters ontmoet. Zij was bestemd de oude wijsheid, het resultaat waartoe de denkers der vorige rassen gekomen waren, in intellectueelen vorm aan de menschheid mede te deelen. Als intellectueel stelsel heeft men dus de Theosofische leer te beschouwen en spreker drong sterk aan op studie, liever een verwerpen der leer na grondige studie, dan een aanname op geloof en gevoel.

Nog werden enkele hoofd-ideën der Theosofische leer behandeld.

We vernamen hoe met het woord Karma werd genoemd, de wet van rechtvaardigheid, de wet van oorzaak en gevolg, geleid door den vrijen wil, niet alleen werkend op het grof stoffelijk gebied, maar op alles wat bestaat, de wet volgens welke ieder mensch aansprakelijk is voor eigen daden. Karma blijft niet beperkt tot één leven; zij strekt zich uit over de reeks van levens, die, volgens de leer van de Reïncarnatie, elk individu moet doorloopen, om tot hoogere ontwikkeling te komen. Volgens de wet van Karma bepalen de daden van dit leven de omstandigheden waarin het reïncarneerend deel van de mensch bij zijn volgend aardch leven wordt geplaatst.

Ter verbetering van het Karma van de geheele menschheid, moeten we, zegt spreker, helpen alle verdrukten, en werken tot grondige verbetering van de maatschappij van nu, gebaseerd als zij is op geheel onzedelijken en valschen grondslag.

Met enkele woorden de leer der gebieden behandelend, zei spreker dat de Theosophie aan de 4 in het westen aangenomen aggregatietoestanden van de stof: vast, vloeibaar, gasvormig, aetherisch, nog 3 toestanden van steeds ijler stof voegt en deze 7 vereenigt tot een hoofdgebied, het laagste van de 7 gebieden waaruit de kosmos bestaat.

Resumeerende, noemde Van Manen de Theosophie de leer, die weer leven brengt in de dorre heide van den westerschen godsdienst, die psychologie en godsdienst tot exacte wetenschappen verheft, even grondig en systematisch te onderzoeken als het stratenplan van een stad, of de kamers van een huis.

Na nog een hartelijke opwekking tot onderzoek eindigde spreker zijn voordracht.

Enkele vragen werden gesteld en beantwoord, waarna omtreks 10 uur de vergadering door de president werd gesloten. J. L.

Weerbaarheid.

Uitslag onderlinge Concoursen op flobert, gehouden van 11—27 November 1902, door de Delftsche Studenten Weerbaarheid:

Vrije baan. Seniores.

Klijnstra	met 390 punten.
v. d. Meulen	„ 389 „
Van Ameyden van Duym	„ 384 „
Somer	„ 383 „

Juniiores.

Hasselo	met 376 punten.
Francken	„ 362 „
Regensburg	„ 350 „
v. d. Heuvel Rijnders	„ 347 „

Het maximum aantal punten bedroeg hier 400.

Personeel. Seniores.

Van Ameyden van Duym	met 187 punten.
Klijnstra	„ 186 „
Pouw	„ 180 „

Juniiores.

Hasselo	met 181 punten.
Van Geuns	„ 179 „
Francken	„ 169 „

Hier bedroeg het maximum aantal punten 200.

Het gezegde van een der leden tijdens het concours vormt de critiek over den uitslag: „In Leiden zullen ze niet gelooven dat dergelijke series op concours geschoten zijn geworden”.

Mogen volgende concoursen op geweer en revolver in 't voorjaar te houden een even mooi succes hebben! P.

Berichten en mededeelingen.

SOCIETEIT PHOENIX.

Almanak-Uitreiking Vrijdag 12 December.
Bloemkoolspeech te 5 ure.
Kroegjool te 11 ure.

DELFTSCHE STUDENTEN IJSCLUB.

De Delftsche rijders wonnen te Utrecht alles, wat te winnen was, te weten:

- 1e de corpsprijs.
2e alle personeele prijzen.
1e A. L. J. Breebaart.
2e J. Lagerwey.
3e Jhr. J. M. de Jonghe.

SNJEUNTOJOUNSSELSKIP „FRISIA”.

Gearkomste by de lytse PEGEL, om hjelve tsienen, Vrouwjutteland 12.

AGENDA.

DEN HAAG.

Vrijdag 12 Dec. Ned. Tooneel: „De improvisator”, 8 uur.
Zaterdag 13 Dec. Fransche Opera: „Le voyage en Chine”, 8 uur.

Diligentia: Concert van het Fitznerkwartet, 8 uur.

Zondag 14 Dec. Diligentia: Piano-recital van Egon Petri, 2 uur.

Dierentuin: Matinee van het strijkorkest der kon. mil. kapel, onder leiding van N. A. Bouwman, 2 1/2 uur.

Fransche Opera: „Les Mousquetaires au couvent”, 2 uur.

Fransche Opera: „Hérodiade”, 8 uur.

Woensdag 17 Dec. Gebouw v. K. en W.: Repetitie Concert-Diligentia, 1 1/2 uur.

Geb. v. K. en W.: Derde Concert-Diligentia, 7 1/2 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 12 Dec. Grootte Schouwburg: „Het sanatorium Fichtenthal”, 8 uur.

Nutsgebouw (gr. zaal): Piano-recital van Egon Petri, 8 u.

Tivoli-Schouwburg: Concert van het Fitznerkwartet, 8 u.

Zaterdag 13 Dec. Grootte Schouwburg: „Feestavond”, 7 1/2 u.

ADVERTENTIEN.

Eettafel aangeboden.

Adres OUDE DELFT 128a.

Terstond of tegen 1 Januari, nabij het Station, een net gemeubileerde

Vorkamer met Slaapkamer aangeboden.

Aan hetzelfde adres gelegenheid voor minstens 6 heeren om goed te dineeren. Adres Bureau van dit Blad.

TE KOOP AANGEBODEN:

een REVOLVER, Rijksmodel,

met tasch, schroevendraaier enz., alsmede 100 patronen, alles in zéér goeden staat, voor f 15,—.

Adres VERVERSDIJK 104.

Een Civiel-Ingenieur te DELFT

repeteert WISKUNDE

voor Examens B.

Aanmelding met brieven, onder No. 2674s-w, aan den Boekhandel J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

Bierbrouwerij IJsfabriek

P

voorheen A. VAN BERCKEL & ZONN.

SPECIAL

PILSENER BIER.

Delftsche Coöperatieve Broodbakkerij en Verbruiksvereening „VOORUIT”

— ACHTEROM 117. —

Verkrijgbaar:

VEGETARIËRS BRUINBROOD,

in gewicht van een half Kg., 1 Kg. en 3 Kg. à f 0,16 per Kg.

Bloemenmagazijn S BRUIGOM.
HOUTTUINEN. Telefoon interc. 6.

Bloemwerken van kunst en smaak.

Met eerste prijzen bekroond. Nat. Tuinb Tent te Zeist Aug. 1902.

VERSIERINGEN, POTTERY enz.

Speciaal ingericht voor verzending.

REUZENBLOEMIGE CHRYSANTHEMUMS.

Heden verscheen de 18e druk van:

DES INGENIEURS TASCHENBUCH,

herausgegeben vom Academischen Verein

„HÜTTE”,

met 1400 in den tekst gedrukte fig.

Bij dezen druk behoort een afzonderlijke

Bezugsquellen-Verzeichnis

und

Ankündigungen Leistungsfähiger
Technischer Firmen.

Prijs 2 dln gebonden f 10,40.

Voorhanden in den Technischen Boekhandel

J. WALTMAN Jr., Delft.

Verschenen bij den Uitgever J. Waltman Jr. te Delft:

INLEIDING TOT DE STUDIE DER

ELLIPTISCHE FUNCTIEËN

DOOR

Prof. Dr. G. SCHOUTEN.

Prijs f 3,90.